

Femte Mosebog til SDA Bibelstudium

Personer og steder - liste over navne

Personnavn	Stednavne / Folkegrupper	Tekst og omtale i 5 Mosebog	Uddybende kommentar
	Abarimbjerget	32,49	Højderyg eller bjergtop øst for Det Døde Hav, hvorfra Moses skuede det lovede land.
Abraham		1,8; 6,10; 9,5.27; 29,12; 30,20; 34,4	Patriark, de troendes far.
Abiram		11,6	Af Rubens stamme. Højt anset leder i Rubens stamme. Gjorde sammen med levitten Kora og rubenitterne On og broderen Datan oprør mod Moses og Aron og døde ved Guds indgriben. Se 4 Mos 16 og 26,9.
	Adma	29,22	By i den sydlige Jordan-dal, som gik til grunde sammen med Sodoma og Gomorra, jf. Hos 11,8.
Amalek	Amalekitter	25,17-19	Et stort folkeslag, som dominerede området fra Sinaj til steppelandet syd for Hebron. Angreb israelitterne efter deres udgang af Egypten og var den første større modstander af Guds folk efter Egypten (2 Mos 17,8-16; 4 Mos 24,20). Nedkæmpede de israelitter, der efter episoden med de tolv spejdere i formastelse alligevel søgte at erobre landet (4 Mos 14,43-45). Kongenavnet i Amalek var Agag (4 Mos 24,7, jf. 1 Sam 15,8-9.32-33). Hvorvidt Haman, kaldt <i>agagit</i> (Est 3,1), var af amalekittisk afstamning, kan være usikkert; men der er næppe tvivl om, at han med denne betegnelse mindede de oprindelige læsere om Israels første store fjende under ørkenvandringen.
Ammon, ammonitter		2,19-21.37; 3,11.16	Efterkommere af Ben-Ammi ("søn/efterkommer af mit folk"), en af Lots døtre med Lot (1 Mos 19,38). Efterkommerne af broderen Moab bosatte sig i, hvad der i dag er den sydlige del af staten Jordan, ammonitterne i den nordlige del, syd for floden Jabbok og nord for floden Arnon.
	Amoritter	1,7.19.20.27.44; 3,9; 7,1; 20,17	Betegnelsen for en af de grupper, der beboede Kanaans land før Israels erobring af landet, jf. Am 2,10, et af de syv folkeslag (jf. 7,1; 20,17; Jos 3,10).. Typisk som navne for enheder af folkegrupper kan det betegne en bredere vifte af mennesker. Det akkadiske navn Amurru blev ofte brugt som fællesnavn for landområdet vest for Eufrat, jf. 1 Mos 15,13. Det har tænkeligt oprindeligt været navn for et bestemt område, selv om dette ikke kan stedfæstes med sikkerhed.
	Anakitter	1,28; 2,10.11.21; 9,2	Efterkommere af Anak, beskrevet som et folk af kæmper eller af høj vækst. Som ved andre folkegrupper er der en vis variation i betegnelserne, jf. 5 Mos 2,10-11, hvor der gives et eksempel på forskellige navne til de samme grupper.
	Ar	2,9.18.29	By eller/og område i Moab. Selve navnet betyder "by"; men bynavne blev ofte navne for det nærområde, hvor byen lå. Ifølge 4 Mos 21,28; 22,36 lå Ar ved floden Arnon ved Moabs nordgrænse til Ammon. I 5 Mos 2,9 bruges Ar synonymt med Moab, tænkeligt fordi byen på dette tidspunkt var den dominerende by i Moab, muligvis hovedstad.
	Araba	1,1.7; 3,17; 4,49; 11,30	Hebraisk <i>'arabah</i> er betegnelsen for en af de geografiske hovedområder i Israels land, sammen med Kystlandet, Bjerglandet, Lavlandet (<i>shephelah</i>) og Sydlandet (<i>negev</i>), jf. 1,7. Det en del af

			Riftdalen, som går fra det nordlige Syrien gennem Jordan-dalen, Det Røde Hav og videre gennem Østafrika til det centrale Mozambique. Traditionelt ofte oversat med "slette, sletteland", betegner ordet egentlig et område, der er nedsænket i forholdet til de øvrige områder og dermed også til havhøjden, deraf den danske betegnelse "Araba-lavningen". Området indbefatter i bibelsk perspektiv Jordan-dalen, området omkring Det Døde Hav, som af og til kaldes for "Araba-havet" (2 Kg 14,25), og også den længere strækning fra Det Døde Hav ned til Akababugten. Ordet <i>'arabah</i> er etymologisk forbundet med, men ikke identisk med ordet for araber, <i>'arabim</i> / <i>'arab</i> , nomade, den, som færdes i slettelandet.
Aram - aramæer		26,5	Brugt i GT både som personnavn (jf. 1 Mos 10,21) og som navn for et område og dets folk (4 Mos 23,7; 5 Mos 26,5). I Esajas er det et navn for Syrien. Her dominerede aramæiske folkeslag, og det aramæiske sprog blev under det persiske rige (fra 539 f.v.t.) det almindeligt brugte handels- og kancellisprog i Den Nære Orient.
	Aram-Naharajim	23,5	Aram blev oprindeligt brugt mere om de forskellige folkegrupper, og for at præcisere et geografisk sted tilføjede man et led, fx Paddan-Aram (1 Mos 25,20; 28,2). "Naharajim" betyder "floderne/de to floder" og henviser til Eufrat og Tigris. "Aram-Naharajim" betegner altså bredt Mesopotamien, landet mellem floderne, mere begrænset den nordvestlige del ved Eufrats store krumning.
	Argob	3,4.13.14	Område i Og af Bashans rige i det nordlige Gilead. Kom til at høre til stammen Manasses område. Den nøjagtige lokalitet er usikker. Navnet betyder "høj, dyng, vold".
	Arnon / Arnonfloden / Arnondalen	2,24.36; 3,8.12.16; 4,48	Arnon var en stedsestrømmende flod, der løb fra øst mod vest og udmundede i Det Døde Hav, lige nord for midtpunktet af dets østlige side. Floden dannede Moabs nordlige grænse. På sin vej modtog Arnon vand fra mindre bifloder, der af og til blot var udtørrede wadier. Gennem bjerglandet ned mod Jordan-dalen skar Arnon igennem voldsomme kløfter og raviner. Flodens varierede miljøforløb afspejler sig i de forskellige oversættelser, også på dansk, hvor det samme udtryk – <i>nakhal arnon</i> (Arnon-wadien) – bliver gengivet med både Arnonfloden (2,24; 3,8) og Arnondalen (2,16; 3,12.16; 4,48). I 2,36 og 4,48 udvides udtrykket med "kanten af", hebraisk <i>sefal</i> , der kan betyde "kant, grænse, bred".
	Aro'er	2,36; 3,12; 4,48	Lokalitet på den nordlige side af Arnon-ravinen (se Arnon), sydgrænsen for det amoritteriget under Sihon (se Jos 12,2).
Aron		9,20; 10,6; 32,50	Moses' ældre bror, første ypperstepræst og en nøgleperson under udvandringen af Egypten og vandringerne i ørkenen. Omtalen af hans død i 10,6 ser ud til at være i konflikt med 4 Mos 33,38-39, ifølge hvilken Aron døde på bjerget Hot. Tænkeligt er 5 Mos 10,6b en parentes, der bør knyttes til 5 Mos 10,1; Arons død omtales her parentetisk i forbindelse med den efterfølgende beskrivelse af levitternes særstilling (10,8-11).
	Asher	27,13; 33,24	En af Jakobs sønner og Israels tolv stammer, i tidligere oversættelse kaldt "Aser".
Ashera			Kananæisk gudinde, tidligere ofte fejlagtigt identificeret med Astarte eller oversat med "lund". Esajas omtaler Ashera-pæle (Es 17,8; 27,9). De har været udsmykkede træpæle, der symboliserede gudinden.

	Ashtarot	5,4	En by i Syrien langs den såkaldte Kongerute, kaldt Ashterot-Karnajim i 1 Mos 14,5. Omtalt med en konge med et semitisk navn i de egyptiske Amarna breve fra det 1300-tallet f.v.t..
	Avvitter	2,23	Oprindeligt kananæisk folkeslag, der levede nær Gaza og blev udryddet af filistrene. Jf. bynavnet Avvim (Jos 18,23).
	Baal-Peor	4,3	Egentlig navnet for bjerget Peors guddom eller "herre", dvs. dets Ba'al. Fristet af de moabittiske kvinder indlod israelitterne sig med dyrkelsen af Ba'al ved Peor (4 Mos 25,3.5; Sl 106,28), og Ba'al-Peor blev navnet både for guden og for stedet (jf. Hos 9,10). Se også Bet-Peor.
	Bashan	1,4; 3,1.4.10.13; 4,43.47; 29,6; 32,14; 33,22	Bjergområde syd for Damaskus i nutidens Syrien. Strakte sig fra floden Jarmuk i syd til bjerget Hermon i nord.
	Be'erot-Bene-Ja'akan	10,6	Navnet betyder på hebraisk "Ja'akans børns/sønners brønde." I 4 Mos 33,31 angives navnet blot som Bene-Ja'akan; i 1 Krøn 1,42 nævnes Ja'akan af Esaus/Edoms slægt. Israelitterne slog lejr her under deres vandring; stedet har ligget tæt på Edoms område.
Benjamin		27,12; 33,12	En af Jakobs sønner og Israels tolv stammer. Benjamins geografiske område lå i det sydlige Israel.
Beor		23,5	Far til profeten Bilean.
	Beser (Bezer)	4,43	Tilflugtsby "i ørkenen på Højsletten", dvs. i det østlige sletteland i Moab. Omtalt af Moabs konge på den berømte Meshasten.
	Bet-Peor	3,29; 4,46; 34,6	"Peors hus", en by i Moab. Peor var et gudenavn. Nøjagtig placering er ukendt.
Bileam		23,5.6	Profet tilkaldt og betalt af Balak, Moabs konge, for at forbande Israel. Da det ikke lykkedes, forførte han israelitterne ved hjælp af de moabittiske kvinder og ekstatiske gudsdyrkelse.
	Bjerglandet	1,7.24.41.43.44; 2,37	Navn, der i den danske bibel gives for den centrale bjergkæde, der løber fra Jizre'els dal i Galilæa til Negev sænkningen i syd.
Dan		27,13; 33,22; 34,1	En af Jakobs sønner og Israels tolv stammer, men også den by, der markerede Israels lands nordgrænse mod Syrien.
Datan		11,6	En af lederne i et oprør mod Moses og Aron (4 Mos 16), af Rubens stamme.
	Di-Zahab	1,1	Ukendt lokalitet i ørken- eller slettelandet øst for Jordan. "Zahab" betyder "guld", og navnet betegner altså et sted, "hvor der er guld."
	Ebal	11,29; 27,4.13	Bjerg direkte nord for Garizims bjerg. Fra Garizim blev velsignelserne i pagten læst, fra Ebal forbandelserne, jf. Jos 8,30.33.
Edom, edomitter			Riget øst og syd for Det Døde Hav i retning af den arabiske ørken. Andet navn for Esau, Jakobs bror.
	Edre'i	1,4; 3,1.10	By i Bashan, ca. 45 km øst for Jordan nær floden Jarmuk. Sammen med Ashterot hovedregeringsby i landet. Omtalt i ugaritiske tekster.
Efraim		33,17; 34,2	Navn for en af Josefs sønner og en af Israels tolv stammer. Brugt senere i Skriften som navn for nordriget i Israel, hvor det var den mest magtfulde stamme.
	Egypten, egyptere	1,27.30; 4,20.34.37.45.46; 5,6.15; 6,12.21.22; 7,15.18; 8,14; 9,7.12.26; 10,19.22; 11,3.4.10; 13,6.11; 15,15; 16,1.3.6.12; 17,16;	Storriget i Den Nære Orient. Det hebraiske navn for Egypten er Mitsrajim, der som dualis ("total" i modætning til "ental") angiver dobbeltheden i oldtidens Egypten: Øvre- og Nedre-Egypten (deltaområdet).

		20,1; 23,5.8; 24,9.18.22; 25,17; 26,5.6.8; 28,27.60.68; 29,1.15.24; 34,11	
	Elat	2,8	Enten identisk med byen Akabah i Jordan eller med vor tids Tell-el-Kheleifeh midtvejs mellem Akabah og det moderne Elat ved Akaba-bugten. Her er der foretaget arkæologiske udgravninger, der synes at bekræfte identiteten.
Eleazar		10,6	Arons søn, som overtog som ypperstepræst.
Eliab		11,6	Far til Datan og Abiram, der sammen med Koras sønner gjorde oprør mod Moses og Aron (4 Mos 16). Af Rubens stamme.
	Emitter	2,11	Et folk kendt for sin store højde. Hørte til refaitterne, og emitter er omtalt som det navn, som moabitterne gav dem, et godt eksempel på usikkerheden og variationen i navngivning af folkegrupper.
Esau		2,4.5.8.12.22.29	Jakobs bror og stamfar til folkeslag. Kendt også ved navnet Edom og praktisk taget synonymt med Se'ir (jf. 1,2 og 33,1). Det sydligste rige på østsiden af Jordan med territorium også på vestsiden af Araba-sænkningen i Negev-sletten.
	Eshkol-dalen	1,24	"Dal" eller "wadi" (fra hebraisk <i>nakhal</i> , se Arnon) nær Hebron. Betydningen er "klasse, drueklasse".
	Esjongeber	2,8	Havneby ved Elat-bugten med adgang til Det Røde Hav. Salomo byggede skibe der, og skibsekspeditioner udgik derfra (1 Kong 9,26; 22,49; 2 Krøn 8,7; 20,36).
	Euftrat		Den vestligste og længste af de to store floder, der indrammede Mesopotamien, "landet mellem floderne" Euftrat og Tigris. Mod nord slår Euftrat et større sving mod vest i retning mod Syrien og danner dermed en nordvestlig grænse for idealriget Israels udstrækning.
Farao		6,21.22; 7,8.18; 11,3; 29,1; 34,1	Er egentlig mere en titel end et navn for den øverste leder eller kongen i Egypten. Betydningen er "Store Hus", og ordet betegnede oprindeligt, fra midten af det tredje årtusinde, en del af det bygningskompleks i Memphis, hvorfra kongen og hans administration styrede landet. Kongen selv havde et større antal navne, og med tiden blev "farao" én af de betegnelser, man brugte om ham som person.
Gad, gaditter		3,12.16; 4,43; 27,13; 29,7; 33,20	En af Jakobs sønner og de tolv stammer (1 Mos 30,11). Betydning: "lykke".
	Garizim	11,29; 27,12	Bjerg direkte syd for Ebals bjerg. Pagtens velsignelser blev læst fra Garizim, forbandelserne fra Ebal, jf. Jos 8,30.33. Senere i historien center for samaritanernes tilbedelse; Garizim er "dette bjerg", som den samaritanske kvinde peger på i sin samtale med Jesus i Joh 4,20.
	Gaza	2,23	By i det sydlige kystland i det område, hvor filistrene bosatte sig.
	Geshuritter	3,14	Indbyggerne i Geshur, et område/rige nordøst for Galilæa sø. David giftede sig med en kongedatter fra Geshur (2 Sam 3,3).
	Gilead	2,36; 3,10.12 13.15.16; 4,43; 34,1	Territorium, stamme og måske også navnet for en by øst for Jordan nord for Ammon og hovedsageligt også nord for Jabbok-floden.
	Gilgal	11,30	Navn for flere lokaliteter nævnt i GT, det mest kendte nær ved Jeriko. Gilgal i 5 Mos 11,30 er tæt ved bjergene Garizim og Ebal.

	Girgashitter	7,1	Et af de syv oprindelige kananæiske folk. Intet andet er kendt om dette folk.
	Golan	4,43	Vi genfinder dette navn i nutiden i Golan-højderne nordøst for Israel på grænsen mod Syrien. Byen Golan i Basan i 4,43 er dog ikke identisk med disse bjerge og lå længere mod sydøst.
	Gomorra	29,22; 32,32	By i Jordan-dalen, som sammen med Sodoma gik til grunde på Lots tid (1 Mos 19,23-24). At fjenden skal spise bitre, sure druer fra Gomorras skrån timer er et poetisk udtryk for, at de som beboerne i Gomorra vil møde deres dom.
	Gudgoda	10,7	En i dag ukendt by på vejen sydpå mod Esjongeber,(cf. 4 Mos 33,31-35, hvor navnet gengives som Gidgad.
	Haserot	1,1	Bebyggelse, hvor israelitterne havde haft lejrplads under deres vandring, og hvor Mirjam og Aron kritiserede Moses for hans ægteskab, og Mirjam blev spedalsk (se 4 Mos 11,35; 12,1-16). Betyder "bosættelse" og lå på vejen fra Sinaj til Aqaba.
	Hermon	3,8; 4,48	Et bjerg på grænsen mellem Syrien og Libanon. Dets højeste punkt er 2814 meter over havet, er dækket med sne en stor del af året og kan ses fra store dele af Israel. Navnet antyder noget, der er indviet, altså en helligdom, og fra tidlig tid har forskellige guddomme været dyrket ved eller på bjergets sider, jf. navnet Ba'al-Hermon i Dom 3,3,
	Heshbon	1,4; 2,24.26.30; 3,2.6; 5,46; 29,6	By på Jordans højslette i Moab. Tæt ved El'ale. Jf. Es 16;4; Jer 48,34. Arkæologiske udgravninger i Heshbon er gennem en årrække blevet foretaget af Adventister fra vores amerikanske universiteter.
	Hittitter	7,1; 20,17	Er her med på listen over Kanaans oprindelige syv folkeslag; deres område lå i Bjerglandet (4 Mos 13,29). Nedstammede fra Kam via Het (1 Mos 10,15). Folkegruppen omtalt i Bibelen er næppe identisk med det anatiske folkeslag, der skabte et større rige i det nuværende Tyrkiet og Syrien i det 15. og 14. århundrede f.v.t., og som talte hattisk, sandsynligvis et indoeuropæisk sprog.
	Hivvitter	7,1; 20,17	Hørte til de oprindelige kananæiske indbyggere før israelitternes erobring af landet (se 2 Mos 3,8; 23,23; Jos 9,1; 24,11). Nedstammede fra Kam og hørte altså ikke til de semitiske folkeslag (1 Mos 10,17; 1 Krøn 1,15).
	Højsletten	3,10; 4,43	Det plateau, som strækker sig fra vest oven for sænkningen ved Det Døde Hav og most øst til ørkenen, fra syd ved Arnon-floden og nordpå til Gilead. Var erobret fra Moab af kong Sihon af Heshbon.
	Hor	32,50	Bjerg på vestsiden af Se'ir-Edom, hvor Aron døde (se også 4 Mos 20,23-28; 33,37-38). Omtalen af Arons død i 5 Mos 10,6 kan umiddelbart forstås som en modsætning, men er en parentetisk note (se notits ved Moser).
	Horeb	1,2.6.19; 4,10.15; 5,2; 9,8; 18,16; 28,69	Det navn, som 5 Mosebog med en enkelt undtagelse bruger for Sinaj. Det er usikkert, om det ene navn dækker kæden af toppe, det andet en enkelt top, ligesom det nøjagtige sted stadig er omdiskuteret og afhænger af forskeres opfattelse af ruten fra Egypten.
	Horitter	2,12.22	Folkegruppe, der tidligere levede i Se'irs bjerge, men blev fordrevet af edomitterne.
	Horma	1,44	En by syd for Judas områder ikke langt fra Ziklag. Der er både geografiske og historiske udfordringer med at stadfæste beliggenheden. Bedste oversættelsesmulighed er nok, at

			israelitterne blev splittet "fra Se'ir til Horma", da de forsøgte at erobre landet uden Guds velsignelse (jf. 4 Mos 14,45).
Isak		1,8; 6,10; 9,5.25; 29,12; 30,20; 34,4	Abrahams søn med Rebekka, en af patriarkerne. Hebriask navn "Jitshaq".
Israel, israelitter			Jakobs navn som "den, der har kæmpet med Gud og vundet sejr" (se 1 Mos 32,29). Bliver til navnet for folket eller nationen som sådan. "Israels børn" er en generisk betegnelse for Israels folk.
Issakar		27,12; 33,18	En af Jakobs sønner og de tolv stammer.
	Jabbok	2,27; 3,16	Løber fra bjerglandet i øst ned i Jordanfloden. Danner grænse mellem Gilead i nord og Ammon i syd.
	Jair	3,14	Søn af Manasse, en af Josefs sønner.
Jakob		1,8; 6,10; 9,5.27; 29,12; 30,20; 32,9; 33,10.28; 34,3.4	Patriark og stamfar til Israels folk.
	Jasa	2,32	By af ukendt beliggenhed i Moabs område. Omtalt af kong Mesha på moabitterstenen. Det korrekte hebraiske navn er "Jahats"; den danske oversættelse har oversat, at der i de to tekster, hvor byen omtales, er tilføjet et såkaldt "retningsbogstav", et <i>he</i> , udover denne tekst i 4 Mos 21,23.
	Jebusitter	7,1; 20,17	Hørte til de syv oprindelige folkeslag før israelitternes erobring af landet. Bosat i det område, der indbefattede Jerusalem (2 Sam 5,6).
Jefunne		1,36	Far til spejderen/spionen Kaleb. Af Judas stamme.
	Jeriko	32,49; 34,1.3	Den største by i den sydlige Jordan-dal, afgørende for forsvaret af den vestlige højslette. Jeriko i Det Nye Testamente lå ca. halvanden km længere mod syd.
Jeshurun		32,15; 33,15.26	Et andet og gammelt navn for Israel (jf. Es 44,2), tænkeligt brugt som et kælenavn, på hebraisk med betydningen "den oprette". Den gamle, græske oversættelse af Es 44,2 gengiver det med et ord, der betyder "den elskede" og som også bruges om både Jesus (Ef 1,6) og kirken Kol 3,12; 1 Thess 1,4; 2 Thess 2,13).
	Jordan	1,1.5; 2,29; 3,8.17.20.25.27	Flod, der gennemskærer Israels område og udmunder i Det Døde Hav.
Josef		27,12; 33,13	Navn for en af Jakobs tolv sønner. Josef var far til Efraim og Manasse (jf. 33,17), der kom til at udgøre to stammer i Israel. Der sigtes med "Josef" ofte i GT til Efraims stamme (27,12), som blev den største og mest betydningsfulde i Israels nordlige rige.
Josva		1,38; 3,21.28; 31,3.7.14.23; 34,9	En af de tolv spejdere. Af Efraims stamme, søn af Nun. Oprindeligt havde han navnet Hosea, som Moses ændrede til Josva (4 Mos 13,8.16). Overtog ledelsen af Israel efter Moses og førte folket ind i det lovede land.
	Jotbata	10,7	En af Israels lejrladser på deres vandring (jf. 4 Mos 33,33-34). Betydning: "behagelighed". Det var et frugtbart område og lå et i dag ukendt sted nord for Esjongeber.
Juda		37,12; 33,7; 34,2	Navn for en af Jakobs tolv sønner og en af stammerne i Israel. Blev kongestammen, hvori David blev født, og senere kernen i det sydlige af Israels to riger.
	Kadesh / Kadesh-Barnea	1,2.19.46; 2,14; 9,23	Navnet betyder "hellig" eller "helligsted", og det blev derfor ligesom det beslægtede Kedesh brugt om mange lokaliteter i Det Nære Østen, fx fandt et berømt og betydningsfuldt militært slag

			<p>mellem Egypterkongen Raamses II og hittitterne sted ved Kadesh nær Orontes-floden i Syrien i det 13. århundrede f.v.t.</p> <p>For at præcisere, hvilket "Kadesh" man talte om, tilføjedes derfor ofte et ekstra navn, som her i Mosebøgerne "Barnea", altså Kadesh-Barnea. Betydningen af "Barnea" er ukendt. Sted er tænkeligt det samme som Meribat-Kadesh, der hentyder til "striden (om vand) ved Kadesh (5 Mos 32,51, jf. 4 Mos 20,1.13).</p> <p>Kadesh-Barnea var en oase i Sins ørken. Her havde israelitterne lejrplads i betydelige perioder under vandringen i ørkenen.</p>
	Kaftor, kaftoritter	2,23	Tidligere identificeret med Kreta men der er fremført stærke argumenter, ikke mindst fra den danske arkæolog Joh Strange, for at det bibelske Kaftor snarere er et navn for Cypern. Også omtalt i Jer 47,4 og Amos 9,7.
Kaleb		1,36	En af de tolv spioner (4 Mos 13,6), repræsentanten for Judas stamme. Sammen med Josva den eneste, der troede på, at Gud ville være i stand til at give folket det lovede land.
Kana'an, kana'anæer		1,7; 7,1; 20,17; 32,49	Det landområde, som Israel blev givet af Gud, og det folk. Også brugt som navn for et af de syv folkeslag, der beboede området, mere snævert derfor om deres område i det sydlige bjergland.
	Kedemot	2,26	By på den østlige højslette nord for Arnon-floden. Opdyrkede græsmarker var tæt ved byen (se Jos 13,18; 21,27; 1 Krøn 6,64). I 5 Mosebog omtales Kedemots "ørken"; det hebraiske ord for ørken (<i>midbar</i>) angiver først og fremmest et område, der var uopdyrket, ikke et område, der i sig selv var ufrugtbart.
	Kibrot-ha-Ta'ava	9,22	Israelitternes første stop efter at have forladt Sinaj (4 Mos 11,34-35). Her blev de begærlige efter kød, og Herren sendte vagtler. Folket kastede sig over dem med grådighed, de forspiste sig, og der udbrød en epidemi, så mange døde. Navnet afspejler situationen, da det kan oversættes med "begærlighedens eller appetittens gravsteder."
	Kinneret	3,17	I 5 Mosebog det ældst kendte navn for Galilæa Sø eller Genesaret Sø, jf. 4 Mos 34,11; Jos 12,3; en lille by af samme navn lå på søens vestbred (Jos 19,35; 1 Kong 15,20). Navnet "Genesaret", som bruges i NT (Matt 14,34; Mark 6,53; Luk 5,1), er en <i>grækisering</i> af det hebraiske Kinneret, altså navnet udtalt og skrevet på græsk.
	Kystlandet	1,7	Det landområde langs Middelhavet, hvor filistrene bosatte sig, fra Gaza og mod nord til Sarons dal og Karmels bjerg.
	Laban	1,1	Lokalitet i Sinaj, måske identisk med Libna, hvor israelitterne slog lejr under deres vandring (se 4 Mos, 23,20).
	Lavlandet	1,7	Hebraisk <i>Shefela</i> , en betegnelse for landområdet øst for filistrenes kystområde og vest for Israels centrale højland. Ordet betyder "det, der sænker sig" (verbet <i>shafal</i> betyder "lav, ydmyg"), og her er det altså det stykke land, der sænker sig fra højlandet ned mod kysten.
Levi, levitter		10,8.9; 12,12.18.19; 14,27.29; 16,11.14; 18,1.2; 21,5; 26,11.12.13; 27,12.14; 31,9.25; 33,8	En af Jakobs sønner og navnet for præstestammen, der ikke kom til at høre til de tolv, men indgik som en ekstra stamme med tildelte jorder blandt de øvrige stammers land.

	Libanon	1,7; 3,25; 11,24	Navn for et landområde. Betyder egentlig "det hvide", tænkeligt opkaldt efter farven på landets snedækkede bjerge (jf. Jer 18,14).
Lot		2,9.19	Patriarken Abrahams nevø, hvis to sønner Moab og Ben-Ammi blev stamfar til henholdsvis moabitterne og ammonitterne (1 Mos 19,36-38).
	Ma'akatitterne	3,14	Aramaisk folkegruppe mod Basans vestlige grænse, formentlig sydvest for Hermons bjerg. De blev ikke fordrevet ved israeliternes erobringer (Jos 13,13) og deltog senere i alliance med ammonitterne i kampe mod kong David (2 Sam 10,6-8; 1 Krøn 19,6-9).
	Makir	3,15	Oprindeligt navn for Josefs søn Manasses søn (1 Mos 50,23), senere brugt som klans- eller familienavn over en afgørende familie Manasses stamme. Fik herredømme over Gilead. Navnet er almindeligt og betyder noget, der er "købt".
	Manasse, manassitter		Almindeligt navn i GT, brugt både om en af de tolv stammer og om den konge, der fulgte efter Hizkija i Juda.
	Massa	6,16; 9,22; 33,8	Navn givet af Moses til et sted, hvor israelitterne fristede Herren og kom med anklager (2 Mos 17,1-7) i en strid om manglen på vand. Ordet kommer fra et verbum, der netop betyder "at friste, udæske."
	Meriba	33,8	Henviser til samme episode som striden om vand ved <i>Massa</i> (2 Mos 17,7). Israelitterne fristede Gud (deraf navnet <i>Massa</i>), og de anklagede Gud (deraf navnet <i>Meriba</i> , jf. 4 Mos 20,13.24 og Sl 81,8; 106,32). Det hebraiske verbum <i>rib</i> betyder at "anklage, føre retssag imod."
	Meribat-Kadesh	33,2	Sandsynligvis et andet navn for Kadesh-Barnea, se denne.
Mirjam		24,9	Søster til Aron og Moses. Hendes navn er oprindelsen til navnet Maria.
	Moab, moabitter	1,5; 2,8.18.29; 2,9; 28,69; 32,49; 33,2; 34,1.5.6.8	Judas naboland på østsiden af Jordan-floden.
	Moser	10,6	Et stoppested israeliternes vandring (se 4 Mos 33,30-31, hvor navnet gengives med en flertalsform som Moserot). Ifølge 4 Mos 33,38-39 døde Aron på bjerget Hor. Tænkeligt er sætningen i 10,6 på et tidspunkt under afskrivning blevet placeret her i stedet for i forbindelse med fx vers 1. Eller vers 6-8 uden henvisningen til Aron og præsteskabet er fejlplaceret; sætningen kan ses som baggrund for den efterfølgende beskrivelse af levitternes position (10,8-9).
Moses		1,1.3.5; 4,41.44.45.46; 5,1; 27,1.9.11; 28,69; 29,1 (nogle oversættelser har anden kapitelinddeling og derfor 29,1.2); 31,1.7.9.14.16.22.24.(25 i hebraisk tekst).30; 32,44.45.48; 33,1.4; 34,1.5.7.8.9.10.12	Israels leder under ørkenvandringen.
	Naftali	27,13; 33,23; 34,2	Søn af Jakob og stamme i Israel.
	Nebo	32,49; 34,1	Bjerg og bjergryg i Moab på den østlige side af Jordan-dalen, hvorfra Moses så ind i det lovede land.
Nun		1,38; 31,33; 32,44; 34,9	Far til Josva.

Og		1,4; 3,1.3.4.10.11.13; 4,47; 29,7; 31,4;	Konge i Bashan med hovedsæde i byen Ashtarot (se disse). Kæmpede mod israelitterne og blev besejret før deres indtog i Kana'an.
	Orakel-egene	11,30	Et kendt helligsted vest for Jordan, hvor også Abraham tilbad (se 1 Mos 12,6-8). Det var praksis at samles for at rådføre sig med Gud / guderne omkring betydningsfulde træer, jf. Deborahs "undervisningslokale" og retssal under sin palme (Dom 4,5). Ordet oversat med "orakel" er ikke det sædvanlige ord i GT for orakel, og det har egentlig betydningen "lærer".
	Palmebyen	34,3	Et sigende tilnavn for Jeriko.
	Paran	1,1; 33,2	Et større ørkenområde nord for Sinajs bjerg, hvor israelitterne gentagne gange slog lejr. Kadesh-Barnea lå i den nordligste del, og herfra blev de tolv spejdere/spioner sendt ind i landet.
	Peor	4,3	Peor var navn for en gud og for en by, hvor han blev dyrket. Nøjagtig placering er ukendt. Se også Baal-Peor og Bet-Peor.
	Perizitter	7,1; 20,17	En af de oprindelige syv etniske grupper i Kana'an (jf. Neh 9,8).
	Petor	23,5	Profeten Bileams hjemsted.
	Pisga	3,17.27; 4,49; 34,1	Bjergtop og højderyg ikke langt fra Nebobjerget, hvorfra Moses inden sin død så ud over det lovede land. Herfra havde Bileam forsøgt at forbande Israel (4 Mos 23,14). Området havde været under amoriterkongen Sihons kontrol (5 Mos 4,49; Jos 12,3).
	Rabba	3,11	Største by og senere hovedstad i Ammon, på nytestamentelig tid kaldt Filadelfia (ikke direkte nævnt i NT).
	Ramot	4,43	Levitisk by i Gads område.
	Refaitter	2,11.20; 3,11.13	Navn for tidlige indbyggere i Kana'an, kendetegnet ved gigantisk størrelse.
	Ruben, rubenitter	3,12.16; 4,43; 27,13; 29,7; 33,6	Søn af Jakob og stamme i Israel.
	Salka	3,10	By i den østligste del af Bashan.
	Salthavet	3,17	Bibelens navn for, hvad vi i dag kalder "Det Døde Hav".
	Se'ir	1,2.44; 2,1.4.5.8.12.22.29; 33,2	Mest almindeligt brugt for det bjergområde øst for Jordan-dalen, der kom til at tilhøre Edom (jf. 1 Mos 32,3); men det kunne også anvendes om området vest for Riftdalen.
	Sebojim	29,22	En af de byer, der blev ødelagt sammen med Sodoma og Gomorra.
	Senir	3,9	Amoritternes navn for bjerget Hermon.
	Si'on	4,48	Er det samme som Sirjon, et andet navn for bjerget Hermon (5 Mos 3,9). Må ikke forveksles med Sions bjerg ved Jerusalem; den hebraiske stavemåde er helt anderledes.
Sihon		1,4; 2,24.26.30.31.332; 3,2.6; 4,46; 29,6; 31,4	Amoritterkonge med sæde i Hesjbon øst for Jordan. Blev nedkæmpet af israelitterne før erobringen af Kana'an.
Simeon		27,12	Søn af Jakob og stamme i Israel.
	Sin	32,51	Ørkenområde på Sinajhalvøen, som israelitterne passerede efter Elim (2 Mos 16,1; 17,1).
	Sinaj	33,2	Bjerg og bjergområde, mest sandsynligt på Sinaj-halvøen, selv om der findes andre teorier. Er også kaldt for Horeb, hvilket er det almindelige for 5 Mosebog.
	Sirjon	3,9	Et andet navn for bjerget Hermon, se også Sl 29,6.

	Sivhavet	1,40; 2,1; 11,4	Den danske oversættelses gengivelse af det vand, israelitterne gik tørskoede igennem, da de flygtede fra egypternes hær, og som traditionelt er kaldt "Det Røde Hav." Det hebraiske navn bag udtrykket er <i>Jam-Suph</i> , og meningen er ligeså stedet omdiskuteret. LXX, den græske oversættelse af GT, kaldte det for "Det Røde Hav", <i>eruthrē thalassa</i> . Det Nye Testamente bruger det samme udtryk, når det omtale Israels udgang gennem havet (ApG 7,36; Heb 11,19). Vulgata gjorde det samme med <i>mare rubrum</i> . Suph er i DO forstået som "siv", men har i virkeligheden en bredere betydning og betegner vandplanter i al almindelighed (fx Jon 2,5). Det har også betydningen "yderpunkt, ende" (fx 2 Krøn 20,16; Præd 7,2; 12,13), hvilket kan henvise til, at den gren af Det Røde Hav, hvor israelitterne gik over, har været ved havets afslutning, nær Suez. Der derfor gode grunde for at støtte den teori, at der med <i>jam-suph</i> menes Det Røde Hav, ikke Sivhavet, og flere finder, at den mest sandsynlige lokalitet for overgangen har været nogle km syd for Suez Golfens nuværende bred og den moderne by Suez.
	Soar	34,3	By i Jordan-dalen lige syd for Det Døde Hav.
	Sodoma	29,22; 32,32	En af de ugudelige byer, der sammen med Gomorra blev ødelagt ved en naturkatastrofe (1 Mos 19,23-28).
	Suf	1,1	Ukendt location brugt til at stedfæste Moses' tale.
	Sydlandet	1,7; 34,3	På hebraisk <i>negev</i> , jf. Negev-ørkenen. Den sydlige del af Juda med Beersheba som den største by. Den ringe regnmængde, ikke nødvendigvis jordbunden, var hovedårsag til den ringere opdyrkning af dette område.
	Tab'era	9,22	Ukendt lokalitet, hvor Gud under ørkenvandringen lod ild bryde løs blandt folket (se 4 Mos 11,3).
	Tofel	1,1	Brugt til at stedfæste Moses' tale, nøjagtig lokalitet ukendt.
	Zamzummitter	5,20	Ammonittisk navn for refaitterne.
	Zebulon	27,13; 33,18	Søn af Jakob og stamme i Israel.
	Zered	2,13-14	Navn for et område og en wadi, der flyder fra sydvest mod nordvest ind i Det Døde Hav. Her slog israelitterne lejr, før de krydsede Arnon-floden med dens dybe kløft (se 4 Mos 21,12-13).